

باسمه تعالی

گزارش برگزاری مراسم افتتاح

"سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب"

۲۳ بهمن ۱۳۹۱

مراسم افتتاح سال بین المللی "همکاری در عرصه ی آب" در تاریخ ۲۳ بهمن ماه ۱۳۹۱ در مقر یونسکو در پاریس برگزار گردید. در این مراسم خانم ایرینا بوکووا، مدیر کل یونسکو، آقای میشل ژارو، دبیر کل سازمان جهانی هواشناسی، آقای همراه خان ظریفی، وزیر امور خارجه تاجیکستان، آقای پاسکال کان فونن، وزیر توسعه فرانسه، آقای جوزف نیاکا وزیر تعاون و تجارت کنیا، روسای کنفرانس عمومی و شورای اجرایی و نیز سفرا، نمایندگان دائم و اعضای نمایندگی های کشور های عضو این سازمان حضور یافتند. از کشورمان نیز آقای علی حاجیلاری رایزن این نمایندگی در اجلاس مزبور شرکت داشت.

در زیر گزارشی از خلاصه ی اهم موارد مطروحه در این نشست ارائه می گردد:

۱- پخش پیام ویدئویی دبیر کل سازمان ملل متحد:

در ابتدای مراسم، پیام ویدئویی آقای بان کیمون، دبیر کل سازمان ملل متحد به مناسبت آغاز سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب، در سالن برگزاری اجلاس پخش شد. دبیر کل سازمان ملل در این پیام ضمن خوش آمد گویی به شرکت کنندگان، اظهار داشت:

"موضوع آب از نقش اساسی در رفاه سیاره ی زمین و ساکنین آن برخوردار است. ما برای سلامتی، امنیت غذایی و پیشرفت اقتصادی به آب احتیاج داریم. آب، کلید توسعه ی پایدار

است. باید برای حفاظت و مدیریت دقیق این منبع شکننده و تجدید ناپذیر، با یکدیگر همکاری کنیم. هر سال شاهد وارد آمدن فشار های جدیدی در رابطه با آب هستیم. افزایش جمعیت و تغییرات اقلیمی از دلایل اصلی شدت یافتن این فشار ها هستند. یک سوم مردم جهان در مناطقی زندگی می کنند که در آن مناطق نگرانی هایی در رابطه با دسترسی به منابع آب وجود دارد. رقابت در حال رشدی در حوزه آب در میان بخش های کشاورزی، صنعت و نیز شهر ها و کشور ها به چشم می خورد. علیرغم وجود فراز و نشیب های فراوان، ما نیاز به همکاری در حوزه آب برای شرایط فعلی و نیز آینده هستیم. مجمع عمومی سازمان ملل، سال ۲۰۱۳ را به عنوان سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب تعیین کرده است. پس بیایید حق دسترسی به آب را ترویج نموده و ارتقاء بخشیم، از مصرف بی رویه ی منابع آبی اجتناب نماییم و سیاست های هوشمندی برای دستیابی عادلانه ی همه ی مصرف کنندگان به آب، طراحی نماییم. بیایید بر روی آب سرمایه گذاری کنیم. آب زندگی است."

۲- سخنرانی مدیر کل یونسکو:

پس از پخش پیام ویدئویی دبیر کل سازمان ملل، خانم ایرینا بوکووا مدیر کل یونسکو سخنانی را به مناسبت افتتاح "سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب" ارائه کرد که مهمترین محور های آن به شرح زیر می باشد:

- هنگامی که در رابطه با آب سخن می گوئیم در واقع در مورد بسیاری از جنبه های اصلی زندگی صحبت می کنیم. سلامت و بهداشت، حفاظت از محیط زیست، تغییرات اقلیمی، مبارزه با فقر، توسعه ی اقتصادی و بسیاری از مسائل و چالش های اصلی جهانی در ارتباط مستقیم با مسئله آب می باشند.
- باید بر اساس شاخص های علمی ارزیابی صورت بگیرد که آیا توانسته ایم خود را برای مقابله با مشکلات و چالش های مربوط به حوزه ی آب آماده کنیم یا خیر.
- حق دسترسی به آب، توسط مجمع عمومی سازمان ملل به عنوان یک حق اساسی بشری شناخته شده است و لذا باید تلاش شود تا دسترسی همگانی به آب و منابع آبی تضمین گردد.

- تنها راه موفقیت ما در راستای کاهش چالش های مربوط به حوزه ی آب و نیز برخورد با مشکلات و مسائل این حوزه، ارتقای همکاری های جهانی در همه سطوح می باشد.
- توسعه ی پایدار بدون تحقق مدیریت پایدار منابع آب میسر نیست و مدیریت پایدار جهانی منابع آب نیز تنها در سایه ی همکاری های فعال و موثر، قابل تحقق خواهد بود.
- در حال حاضر ۱۸ مرکز و نیز ۲۹ کرسی یونسکو در رابطه با حوزه آب در سطح جهانی فعال هستند که می توان از این مراکز و کرسی ها به عنوان پایگاهی برای هم افزایی و نیز تشریک بهترین تجربیات در مدیریت منابع آبی بهره جست.
- بذل ارتقای همکاری ها در حوزه آب می بایستی در کلاس های درسی و از سنین کودکی افشانه شود و تنها آموزش هدفمند و پایدار است که می تواند به دسترسی پایدار به منابع آب و نیز مدیریت موفق در این حوزه منجر شود.
- در رابطه با موضوع آموزش آب، یکی از موفق ترین تجربیات موجود، مربوط به "موسسه ی آموزش آب" در هلند می شود که از سال ۱۹۵۷ تا کنون توانسته است ۱۵ هزار نفر را از بین ۱۶۰ کشور جهان آموزش دهد.
- برخی اعتقاد دارند "آب" و "دسترسی به آن" منبع ایجاد مناقشات و اختلافات میان کشور هاست. ما در یونسکو بر عکس فکر می کنیم و تاکید داریم که رقابت در این حوزه می بایستی جای خود را به همکاری، تعهد و کمک جدی بدهد. در این عرصه علاوه بر دولت ها می بایستی از ظرفیت سازمان های غیر دولتی، بخش خصوصی و نیز جامعه مدنی بهره برداری کرد.

۳- اظهارات دبیر کل سازمان جهانی هواشناسی:

در ادامه، آقای میشل ژارو، دبیر کل سازمان جهانی هواشناسی سخنانی را ارائه کرد که خلاصه اهم اظهارات نامبرده به شرح زیر می باشد:

- با بالا رفتن جمعیت ساکنین زمین و نیز افزایش روند شهرنشینی، دسترسی به منابع غذایی، انرژی و صنایع از اهمیت روز افزونی برخوردار شده که در این رابطه، موضوع دسترسی به آب توجه خاصی را به خود مبذول داشته است. در حال حاضر، جمع کثیری از جمعیت کره زمین به خاطر مسائل مربوط به آب با مشکل روبرو هستند.

- از ابتدای سال ۱۹۰۰ تا کنون بیش از ۱۱ میلیون نفر به خاطر خشکسالی و عدم دسترسی به منابع آبی جان خود را از دست داده اند و این آمار، لزوم اولویت بخشیدن به مدیریت منابع آبی را برجسته تر می نماید.

- مدیریت صحیح منابع آبی برای بخش های مختلف حیات انسان، اعم از بخش های اقتصادی، اجتماعی، مقابله با آثار سوء تغییرات اقلیمی و بسیاری موارد دیگر از اهمیت خاصی برخوردار است.

- موضوع ارتقاء همکاری در عرصه ی آب یک موضوع بین رشته ای و میان بخشی است که نیازمند همکاری همه ی بخش ها، اعم از فرهنگ، آموزش، علوم، ارتباطات و غیره می باشد.

- یکی از مهمترین مسائلی که باید در هرگونه همکاری در حوزه ی آب و مدیریت منابع آن و نیز فراهم نمودن زمینه ی دسترسی همگانی به آب مد نظر قرار گیرد، توسعه و ترویج مقوله ای به نام "دیپلماسی آب" است. برای نیل به جهانی توأم با صلح و امنیت، لازم است رقابت در عرصه ی آب، جای خود را به دیپلماسی آب و همکاری برای مقابله با چالش های ناشی از کمبود آب بدهد.

۴- سخنرانی وزیر امور خارجه تاجیکستان:

پس از سخنان دبیر کل سازمان بین المللی هواشناسی، آقای همراه خان ظریفی، وزیر امور خارجه ی تاجیکستان سخنرانی کرد که اهم اظهارات نامبرده در محور های ذیل خلاصه می شود:

- ابتکار نامگذاری سال ۲۰۱۳ به عنوان "سال بین المللی همکاری در عرصه آب" توسط تاجیکستان به مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارائه گردید. لذا این کشور از اجرای کامل برنامه ی کاری سازمان ملل در عرصه ی آب حمایت فعال می کند.
- تغییرات اقلیمی، بحران های اقتصادی و مالی و نیز کمبود منابع آب، اثر منفی بر روی تحقق اهداف بین المللی در حوزه ی آب داشته است و لذا باید جهت تسریع در نیل به اهداف مورد توافق در این عرصه، همکاری های موجود ارتقاء یابند و "سازوکار دیپلماسی آب" ترویج شود.
- تاجیکستان از نقطه نظر منابع آبی، نسبتاً غنی است و ۵۰۰ میلیارد متر مکعب آب در دریاچه ها و رودهای این کشور وجود دارد که تنها ۱۵ درصد از آن را استفاده می کند و بقیه به مصرف آبیاری سایر کشورهای اطراف می رسد.
- برداشتن گام های جدی برای تقویت همکاری و گفت وگو در سطوح مختلف ضروری است و تنها در سایه ی اقدام مشترک و همکاری نهادهای ملی، منطقه ای و بین المللی می توان به اهداف استفاده ی صحیح از منابع آبی دست یافت.
- آسیای مرکزی نیازمند حل مسائل انرژی، امنیت غذایی و توسعه پایدار منطقه می باشد. استفاده غیرمنطقی از منابع آبی فاجعه ای جبران ناپذیر برای همه ی منطقه بوده و کم شدن آب دریاچه ی "آرال"، دلیلی بر این مدعاست.
- در چارچوب "سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب"، کنفرانس بین المللی آب از تاریخ ۲۰ لغایت ۲۲ آگوست ۲۰۱۳ در شهر دوشنبه برگزار خواهد شد. لذا از هم اکنون، از همه ی کشور های علاقمند به شرکت در این کنفرانس که اهمیت ویژه ای در توسعه و ارتقای گفتگو و همکاری های بین المللی، منطقه ای و دوجانبه در حوزه آب خواهد داشت، دعوت می نمایم.

۵- سخنان وزیر توسعه ی فرانسه:

سخنران بعدی در مراسم افتتاحیه ی "سال بین المللی همکاری در عرصه ی آب" آقای پاسکال کان فونن وزیر توسعه ی فرانسه بود. وی در اظهارات کوتاهی بحران آب را یک

تهدید دانست که می تواند نقطه آغازی برای تمرکز کلیه ی همکاری ها جهت نیل به توسعه ی پایدار به شمار آید. وی با اشاره به اینکه تا سال ۲۰۱۵ جمعیت جهان به ۹ میلیارد نفر خواهد رسید، تاکید کرد که با روند کنونی استفاده از منابع آبی و عدم مدیریت صحیح در این حوزه و در صورت فقدان همکاری های موثر، نمی توان دسترسی این جمعیت به منابع مورد کافی آبی را تضمین کرد و لذا می باستی از هم اکنون آموزش های مورد نیاز برای رسیدن به الگوی صحیح مصرف آب ارائه گردند.

وزیر توسعه ی فرانسه در بخش دیگر سخنان خود اظهار داشت: "آثار تغییرات اقلیمی بر مسائل و مشکلات مربوط به حوزه ی آب، کاملاً قابل لمس است. از یکسو در برخی مناطق جهان شاهد بروز خشکسالی هستیم و از سوی دیگر در برخی مناطق دیگر شاهد وقوع سیل و افزایش سطح آب دریاها و آسیب پذیری مناطق ساحلی. لذا موضوع آب باید در صدر برنامه های جهانی قرار گیرد."

وی در ادامه با بیان اینکه توسعه و آب ارتباط مستقیم با یکدیگر دارند تاکید کرد هر برنامه ای که در زمینه ی توسعه ی پایدار داریم باید در آن برنامه توجه خاصی به موضوع آب مبذول گردد. وزیر توسعه فرانسه در پایان بر لزوم ارتقای جایگاه همکاری های حوزه آب به سازوکاری موسوم به "دیپلماسی آب" اشاره کرد و تاکید نمود کشورش از این سازوکار که در چارچوب اتحادیه اروپا در دست بررسی است حمایت می کند.

۶- قرائت پیام رئیس جمهور کنیا:

پس از سخنان وزیر توسعه ی فرانسه، آقای جوزف نیاکا وزیر تعاون و تجارت کنیا پیام رئیس جمهور آن کشور را قرائت کرد. رئیس جمهور کنیا در این پیام ضمن تشکر از مجمع عمومی سازمان ملل به دلیل نامگذاری سال ۲۰۱۳ به عنوان "سال بین المللی همکاری در عرصه آب" بر لزوم ارتقای آگاهی، تقویت اطلاع رسانی و نیز ترویج سازوکارهای مبتنی بر همکاری با هدف حل و فصل مشکلات و چالش های حوزه آب تاکید کرد. وی حل و فصل چالش های جهانی در عرصه آب را نیازمند دستیابی به یک مدیریت صحیح و موثر در رابطه با منابع آب دانست و ضمن اشاره به مشکلات خاص مرتبط با کمبود آب و فقدان دسترسی لازم به منابع آبی در قاره آفریقا که به طور مستقیم بر روی نرخ مرگ و میر و تلفات انسانی در این

قاره ارتباط دارد، لزوم برنامه ریزی صحیح و همکاری های بین المللی در این خصوص را مورد تاکید قرار داد. رئیس جمهور کنیا در بخش دیگری از این پیام با اشاره به اینکه منابع و ذخایر آبی در اکثر نقاط قاره ی آفریقا بین دو یا چند کشور مشترک هستند، بر لزوم ارتقای مدیریت مشترک این منابع به منظور دستیابی به امنیت و ثبات پایدار و نیز استفاده ی پایدار از آب به عنوان مایه ی حیات تاکید نمود. وی در پایان ضمن تاکید بر ارتباط تنگاتنگ میان مقولات آب، امنیت، صلح، توسعه ی پایدار، رشد اقتصادی و کاهش فقر اظهار داشت مرکز درجه ی دو آموزش منابع زیر زمینی در آفریقا که در کنیا مسقر است آمادگی دارد تا زمینه های لازم برای همکاری میان کشور های منطقه در خصوص آموزش و مدیریت بهینه ی منابع آبی را فراهم نماید.

۷- قرائت پیام رئیس جمهور مغولستان:

در ادامه، آقای زوریت اردنه چولون مشاور سیاستگذاری های محیط زیست و اکولوژی رئیس جمهور قزاقستان به قرائت پیام رئیس جمهور آن کشور پرداخت که طی آن به اهمیت موضوع حفاظت از منابع آبی و دقت در مصرف آن و نیز مدیریت آب از عصر باستان تا کنون در کشور مغولستان اشاره شده بود. بخش دیگری از این پیام بدین شرح می باشد: "تامین مواد غذایی و انرژی به صورت مستقیم به آب وابسته است و بسیاری از امور دیگر در زندگی فردی و اجتماعی نیز چه به صورت مستقیم و چه به صورت غیر مستقیم از آب متأثر می باشد. لذا آموزش های لازم در رابطه با الگو های صحیح مصرف آب و مدیریت منابع آبی می بایستی از خردسالی در برنامه های آموزشی قرار گیرد و به صورت آموزش مادام العمر نیز ادامه یابد".

۸- مراسم اهدای جایزه ی ویژه به بهترین پیشنهاد برای شعار سال بین المللی همکاری های آب:

پس از پایان یافتن سخنرانی ها و پیام های اجلاس، خانم کالونجی معاون مدیر کل یونسکو در بخش علوم طبیعی، طی اظهاراتی با اشاره به برگزاری مسابقه ای برای انتخاب بهترین شعار "سال بین المللی همکاری در عرصه آب" گفت: تعداد ۱۲ هزار پیشنهاد از سوی ۵۶۰۰ شرکت کننده در مسابقه ارائه شد که این پیشنهادات در میان سه هزار نفر به رای گذاشته شد. از این

میان، ۶ پیشنهاد، به عنوان شعار های برگزیده به مرحله نهایی راه یافتند و در نهایت شعار پیشنهاد شده از طرف یک دختر جوان هندی به نام مگا کومار به عنوان بهترین پیشنهاد انتخاب شد. شعار پیشنهادی وی به شرح زیر می باشد:

Water, water every where only if we share.